

Reinat TOSCANO

MATIEU SAMPEYRE,
TOTA LA VERITAT,
REN QUE LA VERITAT

A·N

Reinat TOSCANO

**Matieu SAMPEYRE,
Tota la veritat,
ren que la veritat**

AUBA NOVÈLA

Aventuras de Matieu SAMPEYRE

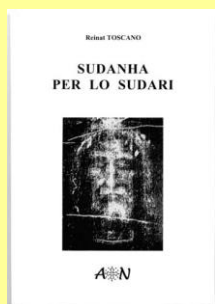
UNA SETMANA ORDINÀRIA

CÒUP DE SOLEU

SUDANHA PER LO SUDARI

LA PINHATA DE MATIEU SAMPEYRE

MISTÈRI AU COMISSARIAT

MATIEU SAMPEYRE FA L'ACTOR

DE L'AUTRE COSTAT

Toi lu drechs reservats.

© AUBA NOVÈLA – 2023

*Me díson Milo Levesque. Bessai que me coneissètz, qu'avètz ja legit çò qu'es reportat dins lei romans **L'aubre de vida** e **L'affaire dau porquet**. Se non me coneissètz, sauprètz que siéu jornalista en Centre Var. Jornalista d'investigacion, coma si di.*

Mai dins lei paginas venentas, vos parlarai pas d'una de meis enquistas. Se tracta d'entrevistar Reinat Toscano, l'autor niçard. Tóteis aquélei que se son interessats un jorn à la literatura occitana sàbon qu'a ja publicat una òbra importanta, dins tótei lei sectors: poesia, roman, teatre, novèlas.

Ieu, me siéu interessat à l'autor dei romans policiers que racònton leis aventuras de Matieu Sampeyre. Ai pausat tótei lei questions que me semblàvon necessàrias per saupre lo mai de cauas d'aqueu policier tant aimat! Ò tant detestat, depende de quau costat de la lèi vos trobatz...

E veirètz que Reinat a respondut francament, sensa ren laisser dins l'ombra.

Milo Levesque: *Coma t'es venguda l'idèia d'escriure de romans policiers?*

Reinat Toscano: Ja pichon, tant leu qu'augeriam la television à maion, mi metèri à regarjar Jean Richard à la television dins lo sieu ròtle de Maigret. Cresi que lu ai toi vists. E m'an totjorn agradat lu fulhetons policiers, Navarro, Derrick e companhia, tant coma lu films de Delon e Belmondo, qu'au fieu dei ans ai vist e revist mai d'un còup. Sensa denembrar li mieu lecturas d'autors italians (Sandrone Dazieri e Marcello Fois, doi autors qu'auguèri l'astre de lu rescontrar au començament dei ans 2000, ma finda Carlo Lucarelli, Niccolò Ammaniti e Andrea Camilleri).

ML: *Mai lei romans policiers que méton en scena Matieu Sampeyre son d'un estile particulier, non? Un estile que se tròba gaire dins leis escrichs deis autors qu'as citat. Perqué?*

RT: Aí. Lu films e lu fulhetons policiers, à la longa, son devenguts ben tròup violents: tròup de sang, tròup de moarts. Non dii que lu fulhetons policiers dévon intrar dins la Biblioteca ròsa, ma cau trovar lo boan equilibri. E dins lo roman policier, es sovent parier. Pensi en particulier à-n-aquelu de Sandrone Dazieri, que son passionants ma totplen violents. Carlo Lucarelli l'a mostrat dins lo remirable *Almost Blue*, que comença m'una scena plena de sang, ma après devèn d'una subtilitat geniala, coma de pichini tòcas

de pintura dins un tableau, ò pusleu coma de nòtas de música desgrunadi au fieu de l'istòria; un pauc coma per dire: «Se vorguessi, porrii escriure un roman violent coma tant d'autres, ma non m'interessà». Dau rèsta, en Itàlia, avant si parlava de «giallo» (jaune), aüra si destria lo «giallo» dau «nero» (negre). E cau finda dire que sovent lu autors e lu realisators méton en scena de protagonistas que son segurament luènh de la realitat. E mai se son dins una òbra de ficcion e que, doncas, es finda natural de s'alunhar de la realitat...

ML: *E lo tiu eròi, eu, seria pusleu un antieròi.*

RT: Ai vorgut mostrar un policier mai uman, mai pròche de la realitat dau terren. Pantaia de Clint Eastwood, aquò li dona de coratge dins li situacions dificili, ma saup que li semblerà jamai. Tantotun, es opauat à tota idea di violença, mentre Clint Eastwood, dins lu sieus films, es violent (ma bessai que dins la ment de Matieu li a una interferença m'au Clint Eastwood de «Rawhide». Bessai finda perqué non es talhat fisicament per si batre. Ma chut! Que se li a un ladre que liège aquesta entrevista...

ML: *E parier per lu autres personatges, non?*

RT: Pròpi! D'acòrdi, si pòu totjorn dire qu'un roman es fach per divertir, ma aquò empacha pas de far vèire de personas ordinari. La siéu vida pòu semblar ordinària,

ma es la vida vertadiera, e per aquò pòu finda èstre interessanta. La diversitat dei personas, lo biais qu'an de viure ensèm (quora n'an envuèia), la sieu lucha quotidiana per faire tirar coma poàdon, li sieu capitada e li sieu errors, li a aquí tot cen que fa mestier per noirir un racònte.

ML: *Una mena de neorealisme?*

RT: Es una boana referença, qu'a donat mai d'un cap d'òbra!

ML: *Perqué escriure en niçard?*

RT: Perqué es la mieu lenga. La question si pava en França, ma pas alhors. En França, dins lu films coma dins li serias, tot es en francés, m'un accent ben ponchut. E dins lu romans, quora un autor fa referença à la lenga, es just per plaçar un mòt ò una expression au bestorn d'una frasa, just per «faire autentic». E encara, dins la màger part dei cas, la lenga es mespresada, degalhada, escricha d'un biais aberrant (e se n'en fas la remarca à l'autor, ti respoande qu'es per èstre capit mai facilament!). En Itàlia, es diferent. Dins l'òbra de Camilleri s'atròba de sicilian, e Marcello Fois, dins de romans coma *Fuoco dal cielo* ò *Sempre caro*, que si debànon en Sardenha, fa parlar lu sieus personatges en sarde. E es parier dins lu films.

ML: *Ma es pas aisat de publicar en niçard, à l'ora d'ara.*

RT: Es complicat en occitan. Lo lectorat baissa. Perqué lu vièlhs moàron e lu joves lièjon gaire en occitan. Segur, li a li rets socials, dont li a totjorn de monde per faire de publicitat. Ma aquò ti mena pas de cròmphas! Cau dire que li gents que ti fan un tweet per parlar dau tieu libre, generalament, non lo ti cròmpon! Sembla que lo sieu messatge sigue solament un biais d'esquivar la cròmpha! E li a finda lo problema de l'occitan estandard e dei sieus aparaires, que sovent son de personas que pretèndon d'aparar la diversitat ma refúdon lu parlars que non son l'occitan estandard. Non dirai aquí lo nom d'un autor d'un temps estacat à marcar lo localisme dei sieus escrichs e qu'aüra la si pilha m'ai autors que non escrívon en occitan estandard! N'i a que finisson per metre dins la tèsta dei gents que sàbon plus lièger d'occitan se non es l'occitan estandard! Es coma aquelu que refúdon de lièger un libre perqué non es escrich dins la grafia de Mistral, d'autres encara perqué la mieu grafia non es exactament la «Santíssima Nòrma»...

ML: *La musica es omnipresenta dins li aventuras de Matieu Sampeyre.*

RT: Aí. Lo protagonista-narrator es un afogat de Dick Rivers, de Johnny Cash e de Waylon Jennings. Mai generalament de música country (au jorn d'encuèi,

embé internet, si pòu escotar facilament de música country, caua que non èra possibla avant). Matieu escota la ràdio coma lu discs. E de discs, n'a una bèla colleccion. De vinils que non vòu degalhar e de CD. Escota lu CD en remirant li pochetas dei vinils.

ML: *Tot aquò, son tei gosts personaus, non?*

RT: Es vèr. Johnny Cash e Waylon Jennings, lu escoti despí longtemps. Esquasi cada jorn. Un dei premiers discs que cromptèri fuguèt «Johnny Cash And The Tennessee Two – Gentle Giant Of Country Music», un doble album que recampa esquasi toi lu títols enregistrats per Sun à Memphis au començament de la carriera de Johnny Cash, dins li annadas 1955-1956. E mi faguèt faire de gròs progrès en anglés (ò pusleu en american dau sud dei Estats-Units, qu'ai totjorn de mau m'aqueu dau nòrd e embé l'accent anglés)... Waylon Jennings, lo mi faguèt descurbir un Texan rescontrat per cas à... Barcelona. Au mieu retorn à Niça, trovèri un disc dins lo quau cantava embé Johnny Cash: «I Would Like To See You Again». Una meravilha! Dei doi cantaires, ai esquasi tota la discografia. E Matieu parier. De Waylon, ai finda lo capeu! Matieu, eu, a la mema camia que Johnny Cash poarta sus la fòto d'un dei sieus premiers discs. Ailàs, aquestu cantaires son gaire conoissuts en França, alora que son totjorn estats reconoissuts en Alemanha, en Anglatèrra ò dins lu País-Bas. Aüra, despí la sortida

dau film biografic «I Walk The Line», li a de gents que pàrlon de Johnny Cash per dire que l'an totjorn preat, ma es faus! D'un temps, dins la mieu joinessa, èri sòci dau sieu fanclub europeu, cresi ben qu'èri lo solet sòci francés! E Waylon Jennings, degun lo conoisce en França! E mai se Johnny Hallyday a repilhat «I'm A Ramblin' Man» per n'en faire «L'Étranger».

ML: *E Dick Rivers?*

RT: Dick Rivers es una figura màger de Niça, ma finda de la cançon, dau rock e de la música country. Per malastre, a jamai augut la reconoissença que si meritava!

ML: *Dick Rivers es important per tu?*

RT: Lu mieus parents escotàvon la ràdio cada sera, denant qu'auguessiam la television. Doncas, tot pichonet, audèri lu Cats Sauvatges, pi Dick Rivers solet, que tornèri descurbir quora auguèri lo mieu premier viradiscs e que cromptèri lo 33 torns embé «Maman n'aime pas ma musique», «Hey mammy», etc. Un temps, fuguèri sòci dau fanclub...

ML: *Dick Rivers, que dins lu tieus romans canta en niçard!*

RT: Dick Rivers parlava la lenga, es segur! Mi siéu totjorn pantaiat de l'audir cantar en niçard. L'a augut

fach, ma just per si rire, un còup à la ràdio en cantarelant un succès dei Cats Sauvatges dins una entrevista, un còup à la television dins un reportatge, que cantèt «Calant de Vilafranca». Ailàs, coma totplen d'autres cantaires, au contrari d'un Marcèl Amont, cantèt e enregistrèt en anglés, en italian, en espanhòu, ma jamai en occitan. Ieu, faguèri d'adaptacions de cançons sieui, ma auguèri jamai de respoasta quora li prepauèri de li cantar. En realitat, la soleta jamai enregistrada, la faguèt Primo Francoia: «Faire un poant, per dau boan, li donar lo tieu nom, lo traversar per ti balhar, faire un poant, sus Palthon». Ma fuguèt jamai comercialisada. Segur que se Dick Rivers, Jòrgi Brassens e tant d'autres auguèsson cantat en occitan, la lenga auria augut una visibilitat màger!

ML: *Dins la construccion dei romans, cèrques tojorn de sosprendre lo legèire. Coma fas?*

RT: Non m'interèssa de faire tojorn la mema caua, de conservar un esquema e de lo reproduire à l'infini. En cap à un moment, aquò mi porria enueiar. E doncas enueiar lo legèire. L'idea es de sorprendre lo legèire. Lo faguèri per exemple dins un roman en provençau, ***Secret de chin***, dont lo narrator es un can. Lo mieu promier roman policier, ***Una setmana ordinària***, es interactiu: à la fin de cada capítol, lo legèire pòu causir lo capítol seguent. Dins ***La pinhata***

de Matieu Sampeyre, li a un parallèle constant entre li situacions que Matieu viu e la coïna niçarda.

ML: *E lo darrier en data, De l'autre costat, a de que sosprendre dins la sieu presentacion!*

RT: Completament! D'una perqué lo títol es escrich à l'envèrs. E pi es estat montat coma un manga, la religadura es à drecha. Li a meme de legèires que, à promiera vista, si son cresuts qu'èra una error de l'estampaire.

ML: *Es inversat parier dins lo sieu desvolopament.*

RT: Aí. Perqué cuènta l'istòria d'un ladre que vòu raubar la plaça de narrator de Matieu. E pendent la mitan dau roman es eu que parla à la promiera persona.

ML: *Justament: Matieu Sampeyre s'exprimisse totjorn à la promiera persona. Perqué?*

RT: Una riquesa qu'un autor si pòu ofrir: si pilhar per un autre lo temps de l'escriptura! Un pauc coma Belmondo dins lo film «Le magnifique», en soma. L'autor es toi lu personatges, ma es vèr que mi senti mai pròche de Matieu. E devi confessar que, se siguessi estat policier, m'auria agradat d'èstre coma eu. Sensa anar fins à cen que faguèt Sandrone Dazieri dins

lo sieu **Gorilla**, que lo narrator-protagonista a coma nom pròpi ... Sandrone Dazieri (e coma a una dobla vida, t'imagines un pauc lo charivaril!).

ML: *Tu, coma as causit lo nom dau narrator-protagonista?*

RT: Matieu, es un omenatge à un dei mieus paigrands. Aqueu à cu devi, mai qu'à tota altra persona, d'aver emparat lo niçard. Aqueu que si retròva dins **Mistèri au Comissariat**. Per lo nom de maion, lo trovèri en regarjant una carta dei Valadas Occitani de Piemont.

ML: *Matieu Sampeyre es un policier qu'existisse ?*

RT: Lu tipos coma eu son segurament la màger part dei policiers. De personas que, sensa si pilhar per cen que non son, fan cen que poàdon per reglar lu problemas dau quotidian. Ma ti vau dire quauqua ren. Un jorn, à la fèsta dau vièlh vilatge de Sant-Laurenc, un òme mi diguèt: « Ma l'avètz conoissut, aqueu Sampeyre? ». E m'expliquèt qu'èra eu-meme un ancian policier dau Comissariat dei Molins, dau temps que lo Comissariat èra au dedintre de la Ciutat, e qu'un dei sieus collegas si sonava justament Sampeyre. E non, l'ai pas conoissut, aqueu Sampeyre! Un cosin de Matieu? Lo sauprèm jaùai!... Ma quora ti diíi que lu mieus romans policiers èron ben ancorats dins la realitat! Meme d'azard, aquò fonciona...

ML: *D'onte te vèn l'inspiracion?*

RT: Per la màger part, l'aventura naisse de la mieu imaginacion. Ma finda de la realitat. Cau ben dire que de còups la nòva dau jornal es mai dròlla ò extravaganta que cen qu'aurii poscut inventar! Parli aquí, per exemple, d'uni decisions municipali ò ministeriali, ò d'un ladre que vèn picar còtra un paumolier en temptant d'escapar à la Polícial!

ML: *Mai precisament, que rapoart as embé la realitat ?*

RT: Naturalament, li a de diferenças, ma lo fond es la realitat quotidiana. Un jorn, quora li faguèri lièger la promiera version (en francés) dau mieu roman ***Darrier la nuèch***, Loís Nucera mi diguèt qu'un roman, quau que sigue, a totjorn una part d'autobiografia e de realitat. Après, es lo trabalh de l'autor de transformar aquesta realitat, de l'adobar per que lo legèire si poasque crèire qu'es una ficcion ò, encara mai ben, que poasque crèire qu'es la sieu realitat personala. E Loís mi conselhèt doncas de tornar escriure lo mieu roman. Cen que faguèri en tenent còmpte dei sieu remarças. E devi dire que non lo regrèti, que lo libre fuguèt ben aculhit. Alora, aüra, quora escrivi, que sigue un roman ò altra caua, ai totjorn lo sieu conseu en ment, coma se l'amic Loís siguesse aquí à lièger sobre la mieu espatla cen qu'escrivi.

ML: *Dins lo fond, que li a de vertadier ins lu tieus romans policiers ? Lu personatges ? Lu fachs ?*

RT: Lu doi... L'actualitat, ja, mi dona totplen d'elements. Duèrbi lo jornal, veï un fach que s'es debanat e que mi pòu servir, siguisse solament perqué mete en plen jorn de problemas quotidianas dau relarg dont si debana l'accion (e, eventualament, d'un espaci mai estendut). Lu personatges, de còups que li a, vènon directament de l'article dau jornal. Coma lu fachs. Dins d'autres cas, mi poadi finda inspirar de personas qu'ai conoissut dins lo passat.

ML: *As dich que metes en avant de problemas de la ciutat HLM dont si debànon lu tieus romans. Fas doncas una critica de la societat ?*

RT: Non siéu un filosòfe ni un economista! Ma li a de cauas que veï, que toi véon, e mai se non n'en pàrlon per una rason ò per una outra. Mi sembla normal de li evocar. Sensa pretendre d'aver la solucion. Es finda, d'un costat, lo ròtle d'un ciutadan que ve li cauas s'en anar en doge (e sobretot lo servici public e li relacions entre li personas). Per exemple quora parli de la manca de mejans de la Polícia, qu'es una realitat quora si saup que lo beu grand Comissariat es esquasi vuèi! Saupesses que, dins lo meme temps, n'adòbon un autre, encara mai grand!

ML: *I a de fes que la realitat despassa la ficcion.*

RT: Aí. Ai ja parlat dau nom dau personatge. Cau finda parlar de l'evolucion dau Comissariat. Au començament, èra estat bastit au dedintre de la Ciutat. Ma rapidament s'èra fach atacar, calhassar, e durbia unicament dins la jornada, ai oras de bureu, per de rasons de seguretat! En realitat, lu ladres de tota mena n'en volíon plus dins la Ciutat e obtenguèron que siguesse reduch e desplaçat sus la brua, encara dins un bastiment de la Ciutat, ma sus la Diga dei Francés. E aüra lo grand beu Comissariat es de l'autre costat de la Diga, pròpi dont li èra la maion de mon paigrand. La caua extraordinària es que, dau còup, Matieu Sampeyre travailha just dont ai passat la mieu enfança e esquasi tota la mieu adolescença. D'aquò es naissuda l'idea de ***Mistèri au Comissariat***, dont lu mieu antenats, moarts despí longtemps, cèrcon la sieu maion.

ML: *E dins la realitat que metes en scena, evòques finda l'istòria dau quartier ?*

RT: Aí. Es quauqua ren que transpareisse dins toi lu mieu romans, ma es encara mai vèr per la comèdia ***Mistèri au Comissariat***. Dins aquesta comèdia, lu personatges e lu fachs an existit, per una granda part. De segur, son tranfigurats per l'escriptura, ma per lu doi vièlhs (que son mon paigrand e ma maigrand) e

per Jousé, son ben elu! E tota l'istòria de l'expropriacion de la noastra maion es rigorosament exacta.

ML: *Justament, as una anecdòta à prepaus dei representacions.*

RT: Pròpi. Un sera que la comèdia si donava à la sala Laura Ecard, à Sant Ròc, anèri assistir à la representacion, en mi metent dins lo public, sensa ren dire ai gents. Lu actors, elu, lo sabíon. M'avisèri leu que lu espectators, per la màger part, èron medecinistas. À cada allusion, à cada precision donada à prepaus de l'expropriacion, veï ben la sieu reprobacion, e n'en rií! Ma à la fin restèron nec quora Sèrgi Chiaramonti (lo baile de la chorma dau Ròdol Niçard) li expliquèt que tota l'istòria de l'expropriacion èra vertadiera e mi convidèt à lo rejónher sus lo pontin per lo confirmar. Ti laissi imaginar la tèsta dei espectators qu'èron assetats à costat de ieu! Fuguèron constrenchs de picar dei mans!

ML: *Que t'a fach lo premier còup qu'as vist la comèdia sus lo pontin ?*

RT: Ai sentit una emocion de vèire lu mieu personatges s'animar sus lo pontin. E mai se lu veï e lu audi dins la mieu tèsta quora escriví. Vivíon la sieu vida en si destacant de ieu, en tota autonomia.

ML: *Dins l'ensèm, coma fuguèt aculhida aquesta comèdia ?*

RT: Devi dire que la comèdia auguèt un beu succès, gràcias au trabalh dau Ròdol Niçard. Au travèrs dei personatges, de còups caricaturals (encara mai dins la messa en scena que dins l'escriptura, ma aquò es lo trabalh dau metèire en scena que quora saup sublimar lu trachs dei personatges per tocar mai directament lo public), la chorma saupèt metre en avant lo «viure ensèm». Ailàs, la comèdia non sortèt gaire dau 06, en defoara de Fuveu e d'una representacion à la Verdiera. Ai temptat de la faire venir alhors dins Var, ma sensa capitar.

ML: *E dins lo quartier dei Molins?*

RT: Pensèri de faire montar la comèdia dins lo quartier. Dins la sieu version francesa. L'idea èra de faire participar lu joves dau quartier. En soma, èra un pauc un biais de faire viure dins la realitat cen qu'avii escrich. Ma toti li mieu temptativas demorèron vani, tant per contacte dirècte qu'en faguent intervenir d'elegits ò un amic que la sieu associacion agisse regulierament dins la Ciutat en collaboracion embé d'associacions locali. Pèjor encara, la soleta reaccion qu'augèri en retorn anava completament à revèrs de l'esperit de la mieu comèdia: en realitat, un responsable associatiu respondèt que l'istòria dau quartier e l'integracion non èron la sieu preocupacion,

que tot cen que volia èra d'aver de sòus per organisar d'activitats per lu joves. Lo contrari de cen que s'èra debanat m'ai promiers ocupants de la Ciutat, qu'èron mai que mai d'obriers d'origina italiana e de «pens negres». Tot per confirmar, ailàs, lo discors de la drecha extrèma, à l'opauat de cen que moastri dins la mieu comèdia...

ML: *Coma s'orienta la tiou escriptura? Siés tu lo mèstre dau juèc?*

RT: Inventi de personatges qu'an lo siou caractèr ben definit. Ensinda, m'escàpon rapidament e an lo siou biais pròpri de reagir. Doncas, creï la situacion de basa, elu la fan evoluir per n'en crear una autre, e ieu mi laissi guidar. S'una idea mi sorpren è mi fa rire, alora la retèni. Se non es lo cas, n'en cèrqui una autre. De còups que li a, veï ben que lu personatges non son contents, ma mi cau ben conservar un pauc d'autoritat, non?

ML: *Definisses lu tiens romans coma «umoristics». Perqué aquesta causida?*

RT: Ai finda escrich de romans negres. ***Darrier la nuèch, L'aubre de vida, Secret de chin.*** Coma escrivia Jaume Taupiac dins lo *Gai Saber*: «*Veni de legir Secret de chin, de Reinat Toscano. Avidi pas jamai legit quicòm de tan negre e tan fòrt. Per ieu es de granda literatura*

*dins lo domeni del roman policièr». Alternar dins l'escriptura lo negre e de cauas mai leugieri, coma lu romans de Matieu Sampeyre ò **L'afaire dau porquet**, es un bèl exercici, ma es finda necessari per non cabussar dins la depression!*

ML: *Lu romans de Matieu Sampeyre son umoristics e clafits d'autoderision.*

RT: Aí. Perqué lo protagonista non es Superman. Es un policier «de basa», e n'a ben consciença. Si demanda totjorn se serà à l'autessa, e a totjorn paur. De tot e de ren. A finda lo gaubi, se si pòu dire, de si metre dins de situacions complicadi. Ò dins de situacions ridiculi que van far rire lu sieus collegas (e lu legèires, espèri!).

ML: *Ma l'autoderison non tòca solament Matieu? Pensi à Ben Vautier, dins **Còup de soleu**.*

RT: Aí, Ben. Un artista qu'a torjorn sostengut lu aparaires de la lenga noastra. En mi sovenent d'una conversacion qu'auguèri un jorn ensèm m'eu à prepaus dei sieu òbras, lo faguèri intervenir dins **Còup de soleu**. Interrogat dins lo quadre d'una enquesta d'òbras que li an raubat, a un regard foarça destacat sobre lo sieu trabalh artistic. En gròs, di qu'a de mau à capir perqué lo monde cròmpa au prètz de l'aur d'òbras que sèmbon à ren. Naturalmente, denant de publicar lo tèxto, li demandèri la permission. Que mi

donèt immediatement, en mi diguent que preava lo costat umoristic de la mieu escriptura.

ML: *Parlaves de situacions complicadi. Li a finda aqueu Steu, que vèn complicar la vida de Matieu.*

RT: Steu! Matieu l'a inventat un jorn qu'èra un pauc blocat dins la situacion davant la quala si trovava. L'a rapidament regretat, e li repròcha li sieu manieras, sovent un pauc violenti e pas gaire confòrmi ai reglaments... Es vèr que non respècta gaire li convencions ni li règlas oficiali! Lo problema es que Steu pilha totjorn mai de plaça, fins à temptar de far crèire que seria eu lo protagonista vertadier e que Matieu seria just una sieu invencion. Matieu capisse ben que s'en deuria desbarrassar, ma à l'encòup si di que, quora n'a besonh, Steu es totjorn present e l'ajuda. Aquò crea de situacions complicadi per Matieu, qu'à la fin si règlon totjorn, d'un biais ò d'un autre, vist que siam dins la comèdia, ma à cada còup làisson un pauc mai de traças... L'essencial es que fàgon anar l'istòria de l'avant e que fàgon au manco sorrيره!

ML: *Es pas aisat de faire rire...*

RT: Quora escrivi mi dii que se mi divertissi à escriure, lo legèire porrà faire parier à la lectura. Èra ja estat coma aquò dins la mieu promiera comèdia, **Revira-**

mainatge, e faguèri parier per escriure una altra comèdia, **La letra**. Dins lu romans, foncioni dau meme biais. Es parier, dins l'autre sens, quora escrivi un roman negre. En soma, siéu un pauc lo mieu promier legèire. E un legèire exigent!

ML: *Lo legèire, justament. As una complicitat particuliera ensèm m'eu, que non si tròva dins lu romans d'àutreis autors.*

RT: Ai vorgut metre en plaça un dialògue permanent m'au legèire. Voali ben lo vèire rire de cen qu'arriba à Matieu, ma cau que s'avise que li a de limits! Mai seriosament, en lo metent dins la confidença, voali que sigue mai pròche de ieu, mai pròche de l'istòria, que si sente finda eu un pauc actor de l'istòria.

ML: *I aurà encara d'àutrei romans de Matieu Sampeyre?*

RT: N'i a totjorn un ò doi en preparacion, en foncion dei ideas que mi poàdon venir. Ma sensa que saupi se lu menerai à boana fin. Perqué li a que Matieu que lo poasque dire!

Milo Levesque, 23 de fevrier de 2023

**AUBA NOVÈLA
147 QUARTIER LA ROGUIERA
83143 LO VAU**

<http://toscanoreinat.chez-alice.fr/>

reinatmail@aliceadsl.fr